

Не ми е лошо, друго е ова...

Што друго?

Па, знаеш...

Момчето фрла неколку гранчиња во огнот. Се приближува до родителите кои клечат покрај огнот. Чека братчето да заспие па и тој да си легне. Вреќата за спиење што ја користеше горе е доволно голема за обајцата.

После оние козаците многу повраќав, па мислев дека ми е од нив. Ама не беше!

Не?

Не, тоа е *она*!

Навистина? Па тоа е прекрасно!

Не си баш многу воодушевен!

Ама, не, баш се радувам! Не се плаши, ќе се извлечеме оттука! Утре си бегаме за Словачка, ене го кај е, само неколку километри по Д-еден. Утре сме си дома, зар не се радуваш?!

Ми рече дека сум се поправила. Се пожали, а гледај сега! Навистина, малку сум уморна. А имам и страшни брчки!

Ма не, немаш!

Важно ми е само да биде здраво!

Се разбира! Знаеш дека ќе биде!

Не треба да пијам. Само малку ќе земам, за успивање.

Па, да!

Наскоро ќе си бидеме во Чешка. И сè ќе биде во ред, да знаеш!

Така е!

8. *На Д-еден. Поричкио̄и мос̄и. С̄иоменување на Дева Марија. Ин-сек̄и и срчи. Прекрасни ѝланови. Соња, ѝи ли си? Може да ус̄ее. Осаменик. Во ѝуш-кабина̄а и ѝред ѝуш-кабина̄а: мама.*

Замолчи-веќе-еднаш!, му свикува мама на тато директно во увото, додека тој цврсто го држи воланот и шиба по патот Д-еден. Се тегне од Прага тој Д-еден, како тенија истргната од градот и врежана во рамнината.

Па зборувам само за она што го гледам, вели тато, кој во утробата на ноќта е налегнат врз воланот, но сепак без престан ги коментира сликите од околината што му доаѓаат низ прозорците.

Следејќи го Д-еден нурнуваат во областа Прага-исток, момчето на задното седиште, притиснато до своето братче, ги набљудува халите и складиштата, монтажните населби разделени на бараки, кои како да никнуваат една од друга, бензинските пумпи кои се како оази, накитени со реклами, со цветни аранжмани и со светилки што светат и преку ден.

И што гледаш?

Дека е тука поинаку!

Значи, домот е на друго место, вели мама разборито, го фрла под нозе празното шишенце, раката ѝ е на стомакот, а со другата ја допира отечената нога, во која во текот на целото патување од Карпатите чувствува некаков поткожен карамбол.

Момчето ја разгледува околината, воздухот удира во него во топли бранови. Теренот покрај патот во Прага-исток е раскопан од градежни работи. Рекламите нудат безброј производи, кои истекуваат од клоаката на избилството на целата планета. Се издигнуваат трговски центри и мотели, што се најавуваат со изложени пластични корпи со кондоми, тие љубовни гнезда, како што ги нарекуваат.

Братчето врзано во детското седиште воздивнува, носето му фучи, затнато му е од секрет.

Момчето ја врти рачката од прозорецот, ветрот им ја засушува потта. Тоа зјапа во огромниот орел на рекламата за матони-вода, во ликовите на политичарите и во нивните пораки, па врз нив се спушта цела алеја на бизнисот со слогани, она што им е работа на специјализираните трустови на мозоци: БАНКА ОД ЛИМА, КОЈ ШТЕДИ, ЗА ЧЕТИРИ ЌЕ ИМА!, потоа една разголена девојка огласува дека дундата не е сапун, па вели: НЕЖНОСТ, ИМЕТО ТИ Е ЖЕНА, а на третиот билборд, на пример, пишува: ИСУС = ТВОЈОТ ГОСПОДАР.

Пушти нека влезе воздух, оти климата не врши работа!, свикува тато, си ја тегне унгарската маичка, а панталоните од униформата ги сменил со шорцеви, што ги набавил на некоја бензинска пумпа.

Ох, да, да, мама го лови прашокот од сребрената ампула го голта и пивнува за да го поттурне, а чувствителната нога ја намирисува со рексона, young lady style.

Возат токму под виножитото, кое се протега на небото над раскрсницата како некоја огромна купола. Таму од Д-еден се двојат неколку асфалтни патишта кои ги фрлаат во сенка поранешните ајдучки патеки и земјените друмови што ги поврзуваат селата. Вниманието на момчето го привлекува еден плакат во облик на големо шише, на кој е нацртан маџор со шешир и со бовча на рамо и на кој пишува: ПОСЕТЕТЕ ЈА ГОСТИЛНИЦАТА КАЈ СЕЈК! Се сепнува затоа што во тој миг тато притиска на сирената за да ја поздрави реката. Автопатот и реката на тоа место блескаат еден покрај друг, грб до грб, и со истата настојчивост со која автопатот ги преплетува во себе споредните патишта, така и реката ги прибира брзаците, потоците и мочурливите меандри.

Кон Поричи над Сазава, родното село на мама, се возат по патот што се двои од телото на Д-еден како крак со пипалка.

Двајцата на предните седишта одвреме-навреме се искудуваат гледајќи ги низ прозорецот познатите места... таму кај што порано немало ништо, никнал цел еден град: зони со лимени огради, магацин со додаток за косилки за трева, за градинарски мебел, за пирамиди од брикети од струганици, скари, скулптурички и споменици со елементи на барокната естетика, надгробни додатоци како од шеќер и шлаг. Тие јурат по патиштата низ полињата по кои ветрот, било да навестува разведрување или потоп, секогаш ги вее истите партали од традиционалните плашила.

Се возат низ пределот покрај зацврстеното речно корито, низ пченкарните класја ја гледаат реката, некогашните поплави

во крошните на дрвјата оставиле пластични кеси и скршени гранки, што потсетуваат на варварските украси исплетени на главите на дивјачките поглавари.

И веднаш штом ќе поминат покрај една неугледна цре-ша, во чии гранки виси грутка кал испечена на сонцето, како парче кожа од грбот на Левијатан, ја изминуваат и таблата на која пишува Поричи и директно стигнуваат на еден мост со камени фигури на светци.

Не се ни свесни дека ја следат истата патека по која некогаш одамна оделе поричките момченца, боси и со покајнички прачки, кои му припаѓале на редот пчелички што ги смукале раните на Христос. Некогаш тие во група го минувале мостот и пееле песна посветена на Марија, држејќи го ритамот со ударите на прачките. Низ дождот од капки крв и ситни откинати парченца месо, измешан со чадот од разнишаните кандила, ја носеле тогаш до поричкиот манастир на ридот, иконата на Дева Марија.

И исто како тогаш, смраченото небо прошарано со слабо руменило ја спушта приквечерината и носи со неа предзнаци на невреме, кое досега се криело во облаците.

Семејството се задржува само еден миг меѓу светците и роевите вилински коњчиња што кружат над реката, па завлегува во улиците и сокачињата на селото, водени од деталите што мама ги пофаќа во сеќавањето, тука е каменот меѓник, ене го сидот на месарницата кој за чудо е исто онака одронет на аголот, ене го црквичето на ридот.

Еј, гледај онаму!, ја вади мама раката низ прозорецот, а алките ѝ свечкаат.

Таму се продаваше турски мед!

На клупата пред самопослугата дремат двајца мрачни типови, си се налеваат со шишињата. И додека големиот црн автомобил минува покрај нив, мажите не го тргаат погледот од него, како да е некој настан, некоја скапоценост. Дури еден висок човек, во излитено сако, со плетена капа на главата, истрижан како затвореник, станува и им мавта.

Потоа свртуваат меѓу куќите, бараките и бавчите, поминуваат покрај некоја друга црква, излегуваат меѓу згради, останати се неколку такви монтажни згради од времето на социјализмот, и застануваат пред една од нив.

Пред една лимена врата прошарана со празнини од излупениот емајл.

Ајде да одиме!

Соња ја отвора вратата на автомобилот, ја подава главата, сонцето проблеснува во обетката што ја има ставено на усната, таа го допира отокот, па ја извлекува ногата надвор.

Одиме!

Тато излегува, ја поттурнува вратата и таа се отвора. Пред нив се простира голем и пуст двор. Потоа повторно седнува во автомобилот и продолжуваат кон зградата.

Соња прави чекор, но удира во некоја фрлена кланфа, потечената нога ѝ се лизнува, се потпира на хаубата, разгледува.

Оградата е од 'рѓосана жица. А сигурна е дека порано на тоа место имаше плот. И насекаде имаше тикви, кои сега во спомените ѝ пламнуваат во боите на огнот, што ја црпеа енергијата од меката земја преку нивните влакнести корени. И блескав избор на патлици, жолти и црвени. Леи со зелка, насади со репка, без ред засадени моркови.

Тате! Викна Соња и тргна, метејќи ги скалите со своето здолниште.

Дојдовме!

Во собата се навлечени завесите. Тој лежи во полумрак, стуткан под јорган на сини риги и неколку кебиња. Може да се претпостави колкаво му е телото. Има навистина огромен, надуен стомак, и веројатно од него доаѓа сета таа смрдеа. Кожата на лицето му е како пергамент. Му стрчат влакна од посивените флеку со кои му е прекриено лицето, како со различни видови корупки. Ретката коса, залепена од потта во прамени, е раштркана по черепот на кој се гледаат жили. Има препотопски врат со набори пожолтена кожа, која се